

Milli Mətbuat 150: "Konstitusiya və Suverenlik İİ" qələmi ilə döyüşənlərin gözü ilə...

150 yaşlı milli mətbuatımızın yətişdirdiyi yüzlərlə mətbuat adamının qələmini qılıncı çevirib döyüşdürü, xələflərinin hətta şəhidliyinə, qaziliyinə şahid olduğu 30 ildən danışmaq istəyirəm. 1990-cı illərin siyasi-iqtisadi çaxnaşma və böhranının dalğalarında itən gəncliyin nümayəndəsi, 30 ilin acılı-şirinli anlarını yaşayışlardan biri kimi... Bunun üçün nə arxivlərə yollanmağa, nə tarix kitablarını vərəqləməyə, nə də hər hansı araşdırmanı aparmağa ehtiyac yoxdur. Çünkü hər bir hadisənin içərisində var idik...

Milli mətbuatımız keşməkeşli, lakin əzmkar və tarixi yollarla 1990-cı illərin əvvəllərinə çatanda 115 yaşı vardi və bu yaşda artıq məxsus olduğu dövlətlə birlikdə 4-cü siyasi dövrə daxil olurdu: çarizm, cümhuriyyət, sosializm və yenice qədəm qoymaqda olduğumuz müstəqillik. Həsən bəy Zərdabi çarizm ilə iradə döyüşünə çıxıb yaradmışdı "Əkinçi"ni. Özü və ailəsi təhdidlərlə üzləşsə də, hər an həyatları təhlükə qarşısında olsa da, qələmi qılınc ola bilmişdi. Siyasi çağırışlarını "əkinçilikdən bəhs edəcək", - deyə çarizmə təqdim etdiyi, lakin əslində bu ad altında yaşama haqqı verdiyi bir məcmu ilə xalqın maarifpərvər övladlarına, onların vasitəsilə də soydaşlarına çatdırı bilmişdi. Bununla da milli mətbuatın əsasını qoymuşdu. 115 il ərzində tarixi bir yol keçə də bilməşdi: cümhuriyyəti görmüşdə, qələməşələri ilə 70 il sovet imperiyası məngənəsində inləyen Azərbaycanın gizli-aşkar azadlıq və müstəqillik mübarizəcəsine çevrilə də bilməşdi. Və 90-cı illərin əvvəllərində çətin bir dövrə şahidlilik etmek də qisməti olmuşdu...

Bu, başqa dövrlərə bənzəmirdi...

Çünki Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etmək üçün manələrlə dolu bir yola çıxmışdı. Bu yolda torpaq itkisi, namusa, şərəfə, iftətə ləkə olan işğal olacaqdı. Dişti-dırnağı ilə qurduğu evindən, isti ocağından silah burnunda qovulan, 30 il köçkün həyatının hər üzünü görən minlərlə insan olacaqdı. Gözü önündə atası güllələnən, balası şışə keçirilən, qızının ləkələnən namusunu gözləri ilə görən insanlar olacaqdı... Bu yolda nə qanlar, nə qadalar, nə itkilər, nə şəhidlər, nə göz yaşları, nə qara yaylıq analar, nə belibükə atalar, nə atasız uşaqlar, yarsız qızlar, saçının bir tərəfini qara, bir tərəfini aq hörən, vaxtsız yaşılaşan gözüyaşlı gəlinlər, arzusu Vətən torpağına gömülən gənclər olacaqdı.

Bu yolda 30 illik yurd həsrəti, yalnız yuxularında həyat-bacasında dolaşan insanlar olacaqdı. Həsrətdən qələbi qocalan, ağlamaqdan gözlərinin işığı sönən, "yurdum-yurdum", - deyən, lakin yurdunu görmədən həyatla vidalaşan, qəbri qərib soydaşlarımız olacaqdı.

30 ilin o başında Qarabağ anasının qucağından qoparılaçaq, suverenliyimiz, konstitusiya quruluşumuz pozulacaqdı. Yenice qazandığımız müstəqilliklə qaldırıdığımız üçrəngli bayrağın dalğasını Qarabağ və Şərqi Zəngəzur heç görməyəcək, bunun üçün düz bir qərinəyədək gözləməli olacaqdı. 30 ilin o başında Bakı-Naxçıvan qatarlarının qarşısı düşmən erməni tərəfindən kəsiləcək, maşinistlər döyülcək, gülləbaran edilən, pəncərələri daşanan və qonlardakı sərnişinlərin həyatı təhlükə ilə üz-üzə qalacaqdı. Və günlerin bir günü Mehridə-öz əzəli torpağımızda qatar yenə də dayandırılacaq, sərnişinlər o zaman Naxçıvanda yaşayan və

Qələm həm də qılınc oldu: döyüşdü, qələbə qazandı, Zəfərdən yazdı...

Haqqı vardı, ana südü kimi halal idi Zəfərdən yazmaq. Çünkü birinci və ikinci Vətən müharibəsi arasındaki 30 illik zaman kəsiyində gecə-gündüz mücadilə etmişdi. 90-cı illərin iqtisadiyyatı çökmüş Azərbaycanında ayalarla əmək haqqı ala bilməsə də, sonrakı uzun illər boyu aşağı əmək haqqı ilə işləsə də, lakin meydandan çəkilmədi qələm sahibləri. Dövlət, dövlətçilik, konstitusiya quruluşu, suverenlik, müstəqilliyin daimiliyi üçün əzmlə mübarizə apardı. 2020-ci ildə 44 günlük ikinci Vətən müharibəsində xalqın ilhamvericisi, cəbhə ilə xalq arasında informasiya bazası oldu. Qara xəbərləri de, şad xəbərləri de. Lakin müharibənin "qanunu" deyilmə bunlar?..

Büyük Zəfərin əldə olunmasında 20 il mübarizə aparan Prezident, Ali Baş Komandan, müzəffər sərkərdənin 44 gündə tez-tez ölkə mətbuatına verdiyi müsahibələrdə iştirak etdi, bu müsahibələri dünya mətbuatına təqdim etdi bu ordu. Söyü, xəberi, reportajı, açıqlamaları, təhlilləri, oçerk, esseləri, fotosu ilə öz "döyüş" bölgəsində gecəli-gündüzlü çalışdı.

Ali Baş Komandanın qələbə mühdələrini xalqa çatdırıldı. İşğaldan azad edilən torpaqlara yollandı, üçrəngli bayraqımızla qovuşan yurdların sevincini qələmə aldı, daşı daş üstündə qalmayan əzəli torpaqlarımıza ermənilərin tutduğú divanı əvvəlki sözünü təsdiqləmək üçün bir daha dünyaya təqdim etdi.

Həm vətəndaş, həm yurdaş, həm jurnalist kimi qürur duydu bu ordu. Çünkü 44 günlük müharibə və 2023-cü ilin 20 sentyabrında birləşmək antiterror əməliyyatı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur düşməndən azad edildi. Bununla da Azərbaycanın konstitusiya quruluşu və suverenliy bərpa olundu. 20 sentyabr təqvimimizdə Dövlət Suverenliyi Günü kimi yer aldı. Hər il həmin gün yene qələm yazacaq, nəsillərə işğalı və Zəfəri xatırlatmaqla, vətənpərvər gəncərin yetişməsində böyük rol oynayaq. Budur, 2025-ci il "Konstitusiya və Suverenlik İİ" kimi tariximizin sehifəsine qururla həkk olur: 90-cı illərin Azərbaycanı ilə bugünkü Azərbaycanın, o hakimiyətlə, bugünkü, o ordu ilə bu ordunun, Birinci Vətən müharibəsi ilə ikincinin, işğal ilə Zəfərin şahidi olmuş, üstəlik də qələbi ilə bir qərinəyədək dövrün salnaməsini yaradanlar da haç qürur duyur.

Naxçıvanın da yolu açılacaq. Əslində dövlət başçısı Naxçıvanla bağlı 9-cu bəndi 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanan üçrəngli Bəyannaməyə iradəsi gücü ilə saldırılmışdı. Lakin Ermənistan nə vaxt öhdəliyinə, sözünə sahib olub ki?..

Dövlətimizin başçısı nəyi nə zaman edəcəyini yaxşı bili və artıq Zəngəzur dəhlizi yaxın gələcəkdə şərqlə qərbi birləşdirən nəhəng magistrala çevriləcək. 270 il sonra Böyük Zəfərlə, müzəffər ordumuza səriştəli sərkərdəliyi ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin edən Lider Zəngəzur dəhlizi məsələsinə ABŞ Prezidenti səviyyəsində həll etməyi də bacardı. Qələmi ilə döyüşənlərin bu dəhlizin açılmasında da böyük zəhməti var. Odur ki, gün o gün olsun ki, Zəngəzur dəhlizi ilə qərbdən şərqə, şərqdən qərbe səyahətlərdən xəbərlər, reportajlar yazaq, fotosu paylaşaq. 150 yaşlı sələfimizin xələflərinə, bax, bu, çox yaraşır.

Mətanət Məmmədova